

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/400/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

160/2018. (VII. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. szeptember 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2018. július 12-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag és Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

egyrészt a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai által fogatosított intézkedések vonatkozásában

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k,

másrészt a Nemzeti Védelmi Szolgálat beosztottja által fogatosított intézkedések vonatkozásában

m e g k ü l d i a N e m z e t i V é d e l m i S z o l g á l a t F ő i g a z g a t ó j á n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2017. szeptember 5-én történt rendőri intézkedések (előállítás és annak körülményei, valamint ruházat-átvizsgálás), intézkedés (azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése, az intézkedés céljának közzétevése) elmulasztása, továbbá a rendőri hangnem miatt 2017. szeptember 25-én, a Testület panaszirodáján terjesztette elő panaszát.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

1) A panaszbeadvány szerint 2017. szeptember 5-én a kora délutáni órákban Bp, a kerület, G. utca [...] szám előtt egy férfi szállt ki egy közterület-felügyelethez tartozó személygépkocsiból és köszönés nélkül, hangosan, ordenáré módon beszélve közeledett a panaszos felé. A panaszos megkérdezte a férfitől, hogy mi a problémája, miért beszél így vele. A férfi azt mondta, mit képzelsz a panaszos, hogy lakásokba bemegy, ahol „trükkös lopásokat” követ el, és megkérdezte, hol van a társa. A panaszos nem értette, miért mondja neki ezt a férfi, aki ekkor közölte azt is, hogy rendőr (azonosításra vonatkozó kötelezettségének viszont nem tett eleget), és igazolásra szólította fel őt. A panaszos átadta személyi igazolványát, amit a rendőr zsebre tett. A rendőr nem közölte a panaszossal az intézkedés okát és célját. Az első gépkocsiból még két férfi szállt ki, az egyikük (a ruházata alapján) közterület-felügyelő volt, a másik civil ruhás. A panaszos szerint mindenki a sajnálkozását fejezte ki, úgy érezte, hogy a „főrendőr” K. A. miatt „kellett végigvinni” ezt az eljárást.

A panaszos felhívta a munkatársát (Ny. Zs.), mert a rendőr vele szemben is intézkedni akart. A munkatárs rövid időn belül megérkezett, és a rendőr vele is ugyanúgy, lekezelő módon beszélt. A panaszos szerint a közterületen történt rendőri intézkedésnek legalább 10-15 ember volt szemtanúja, ezért azt megalázónak, emberi méltóságát sértőnek érezte.

Az utcán a gépkocsi motorháztetőre támasztva átvizsgálták a ruházatát, illetve a munkához szükséges táskáját (abban a munkavégzéshez szükséges szórólapok, megbízási szerződések voltak). Ekkor felszólították arra is, hogy adja oda mobiltelefonját, amit leellenőriztek, hogy nem lopott-e. A rendőr nem közölte sem a ruházat-átvizsgálás, sem a telefonkészülék ellenőrzésének okát.

A közterületen meg akarta bilincselni a panaszost, de amikor megkérdezte, miért, a férfi elállt a szándékától.

További szolgálati gépkocsik érkeztek a helyszínre, és mindkettőből két-két egyenruhás rendőr szállt ki. Az utóbbi érkező rendőrök nem sokkal később el is mentek.

A panaszost a közterület-felügyelet gépkocsijával előállították a BRFK III. Kerületi Rendőrkapitányságra. Beszállítása mintegy 10 percet vett igénybe, a közterületen továbbra is „felügyelte” a panaszost. Először a panaszos munkatársát állították elő, majd a panaszost elhelyezték az előállító helyiségben. Egy rendőrnő kérdezte őt az egészségi állapotával kapcsolatban, amire a panaszos közölte, hogy magas vérnyomás miatt gyógyszert szed. Arra a kérdésre pedig, hogy öt órán túli fogvatartás esetén kér-e ételmezt, igennel felelt.

Az ügyeletes tiszt bement a panaszoshoz, bemutatkozott, közölte, hogy meghallgatják, ennek ellenére órákig nem történt semmi. A panaszos 18 óra körül jelezte, hogy szeretne mosdót használni, de ténylegesen csak 19 óra után tudott oda menni, amikor az ügyeletes bejelentette, hogy „váltás” lesz, így csak az étel bevitelét követően tudott mosdót használni. 15 óra 30 perctől 19 óráig tartózkodott az előállító helyiségben, 19 óra 30 perc körül azt közölték vele, hogy fogdára viszik, majd két emelettel fentebb kísérték. A panaszos ekkor közölte, hogy már 17 óra körül szólt a rendőröknek, hogy gyógyszerre van szüksége. A rendőrök csak ekkor, tehát, amikor már a fogdán volt, hívtak mentőt hozzá, akik kb. 1 órán belül érkeztek meg. A panaszosnak 170-180-as (magas) vérnyomást mért a mentőápoló, ami miatt gyógyszert kapott tőle. Ez kb. 21 óra körüli időpontban lehetett.

Ezt követően, 22 óra 27 perctől meghallgatták a panaszost. A meghallgatásával kapcsolatban nem sérelmezett semmit: úgy érzi, megfelelően bántak vele. A meghallgatás után visszakapta holmijait és elbocsátották.

A panaszos a fogvatartása körülményeivel kapcsolatban ugyanakkor sérelmezte, hogy az előállító helyiség mérete nem felelt meg az európai uniós előírásoknak.

A panaszos kérte, hogy a Testület érje el: a rendőrség kérjen bocsánatot tőle, és az egész lépcsőházban mondják el, mi történt vele és munkatársával.

2) A panaszos a rendőri intézkedést követő napon visszament az egyik lakóhoz, aki – feltételezhetően a panaszossal és kollegájával szemben történt intézkedés miatt – visszamondta a megrendelését. A lakó említette neki azt, hogy a férfi (akit ő *K. A.* néven említett) valóban rendőr, aki a két, tanúként kihallgatott személy szülője.

3) A panaszos személyes meghallgatása során a Testület rendelkezésére bocsátotta a munkavégzéssel összefüggő megbízási szerződés másolatát, amely tanúsítja, hogy az *É. C Kft.* alkalmazásában állt a rendőri intézkedés időpontjában. Ezen túlmenően a reklámanyag, az *Állásfoglalás I. rész 1)* pontjában említett lakóval kötött vállalkozási szerződés és a neki átadott bevételi pénztárbizonylat másolatát is átadta. Tekintettel arra, hogy utóbbiak a panaszügy szempontjából nem bírnak jelentőséggel, a Testület azok tartalmának ismertetésétől eltekintett.

A panaszos továbbá átadta az előállítás időtartamáról szóló igazolás és a meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv másolatát. Azok tartalmát a Testület az *Állásfoglalás II. részében* ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok alapján a panaszossal szembeni rendőri intézkedést a *P. Megyei Rendőr-főkapitányság P. Rendőrőrs* parancsnoka, (azóta a Nemzeti Védelmi Szolgálat állományába tartozó) *I. S. r.* őrnagy kezdeményezte. Az intézkedésben a *BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának r. főtörzsőrmestere (G. R.)* vett részt, majd egy *r. törzsőrmester (L. Á.)* és egy *r. őrmester (N. Á.)* jelent meg. A panaszos meghallgatását a *BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályának r. főhadnagya (P. K. Sz.)* fogánatosította.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2017. szeptember 5-én 15 óra 17 perckor, a *P. Rendőrőrs r. őrnagy* parancsnokának (*I. S.*) a jelzésére megjelent a *r. főtörzsőrmester* a *Bp. kerület, G. L. utca * sz. alatti lakóháznál*, mivel a *r. őrnagy* azt az információt kapta, hogy ott egy lakásba engedély nélkül illetéktelen személyek bementek, akik ablak értékesítőnek adták ki magukat. A környéken több alkalommal mentek be lakásokba ilyen ürüggyel „trükkös lopást” elkövető személyek.

A *r. főtörzsőrmester* a helyszínen találta a *r. őrnagyot*, aki arról tájékoztatta, hogy intézkedés alá vonta azt a személyt (a panaszost), aki értesülése szerint engedély nélkül bement a ház 2. emelet 9. ajtószám alatti lakásba. A panaszos társa is a helyszínen volt, aki a rendőrök megérkezését követően a lakóházból sétált ki.

A helyszínre érkezett egy *r. törzsőrmester* és egy *r. őrmester*, akik az intézkedésben segítettek.

A r. főtörzsőrmester az intézkedést a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint kezdte meg. Igazolásra szólította fel a panaszost és a munkatársát is, akik a személyazonosító okmányukkal igazolták magukat, és a körözési rendszerben nem szerepeltek.

Tájékoztatást követően ruházat-átvizsgálást hajtottak végre: a panaszosnál a r. főtörzsőrmester, munkatársánál pedig a r. törzsőrmester végezte el, annak során náluk támadásra, illetve önkárosításra alkalmas eszközt nem találtak.

A panaszost és a munkatársát külön-külön hallgatták meg, amelynek során elmondták, hogy az É. C. Szolgáltató Kft. értékesítő munkatársai, akik lakásoknál próbálnak ügyfelekkel szerződést kötni ablakfelújítás miatt. A lakóházban több lakáshoz bekopogtak, ahol szerződéseket próbáltak kötni. Elmondásuk szerint valóban voltak a G. L. utca * sz. alatti lakásban, ahova azonban ott tartózkodó két személy engedte be őket. Mivel – telefonos egyeztetést követően – a lakásban tartózkodó személyek nem akartak ablakcserét, ezért távoztak a lakásból. Senkit nem bántottak, illetve az ott lakók engedték be őket, hogy megtekintsék az ablakokat.

A panaszos és munkatársa meghallgatását követően a r. főtörzsőrmester felvette a kapcsolatot a lakás tulajdonosával, aki adatainak zártan kezelését kérte (Tanú-1), és elmondta, hogy aznap a gyerekei voltak otthon, akik szintén zárt adatkezelést kértek (Tanú-2, illetve Tanú-3).

A Tanú-1-et 14 óra 39 perckor a Tanú-2 felhívta telefonon, és elmondta neki, hogy két férfi ablakcsere ürüggyel, akarattuk ellenére bejött a lakásba, bejárták a lakást és csak többszöri felszólítás után távoztak onnan.

A rendőr a helyszínen igazoltatás alá vonta, illetve meghallgatta a Tanú-2 és Tanú-3 személyeket, akik egybehangzóan elmondták, hogy 14 óra 38 perc körül két férfi becsengetett a lakásukba. Ajtót nyitottak, és a két személy ablakcsere miatt szeretett volna bemenni hozzájuk. Tájékoztatották őket, hogy nem érdekli őket az ablakcsere, ezért ne is jöjjenek be. A személyek ennek ellenére a kinyitott ajtón keresztül bementek a lakásba, ahol körülnéztek minden helységben. A személyeket többször felszólították, hogy hagyják el a lakást, aminek csak pár perc elteltével voltak hajlandóak eleget tenni. Telefonon értesítették édesapjukat, miközben még az idegenek a lakásban tartózkodtak. A lakásból nem tűnt el semmi, illetve testi kontaktus sem volt. A helyszínen nincs kamera.

Adatgyűjtés során a r. főtörzsőrmester meghallgatta lépcsőház 3. emeletének 12. ajtószám alatti lakót (*Aranyász Jánosné*), aki elmondta, hogy 15 óra körül nála is járt egy személy, aki ablakcserét ajánlott neki. A személlyel szerződést is kötött, de mivel nem volt nála pénz, a megbeszélte 28.000 forint előleget nem adta át. Ők 111.000 forintban állapodtak meg az összes nyílászáró cseréjével kapcsolatban. A szerződésről másolatot is kapott.

A helyszínen meghallgatták még a 3. emelet 8. és 11. ajtószám alatti lakosokat (*D. I., L. B.*), akik elmondták, hogy hozzájuk is csengettek ablakcsere ügyében. Mivel ezeket a lakókat nem érdekelte az ablakcsere, be sem mentek hozzájuk.

Tanú-1 az nyilatkozta a helyszínen, hogy magánlaksértés szabálysértése miatt szeretne magánindítvánnyal élni a személyekkel szemben.

A r. főörzsőrmester a fentieket jelentette a szolgálatirányító parancsnoknak, illetve a készenléti csoportvezetőnek. A készenléti csoportvezető arról tájékoztatta, hogy egyeztetett az Igazgatásrendészeti Osztály vezetőjével, illetve utasította, hogy szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása miatt állítsa elő a panaszost és munkatársát.

A r. főörzsőrmester tájékoztatta a panaszost és a munkatársát, hogy magánlaksértés szabálysértésének elkövetése miatt előállítja őket a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, amit tudomásul vettek. Tájékoztatta őket a rendőr a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (6) bekezdése alapján a panasztételi lehetőségeikről, amit megértettek és közölték, hogy nem kívánnak azzal élni.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon a rendőr sérülés- és panaszmentesen átadta a szolgálatirányító parancsnoknak, aki gondoskodott az előállító helyiségben való elhelyezésükről.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 15 óra 17 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulata alapján (szabálysértést elkövető személy, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható) előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták.

Az előállítás oka 2017. szeptember 27-én 23 órakor megszűnt, akkor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

A panaszos ellen a r. főörzsőrmester az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentést tett.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, a személy átvizsgálása és előállítása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét (de a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást nem) tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság épületében. Kezdeté 2017. szeptember 5. 15 óra 17 perc, vége 23 óra. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett. Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával elismerte.

5) a) A „Nyilatkozat a fogvatartott személy az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentum – amit a panaszos

aláírt – azt tartalmazza, hogy magyar nyelven tájékoztatást kapott az előállított személyek jogairól és kötelességeiről, jogorvoslati lehetőségeiről. A dokumentum szerint egészségügyi állapotából adódóan különleges étkezési vagy egyéb igénye nincs, nem dohányzik. A hozzátartozója kiértesítésével kapcsolatos részt nem töltötték ki. A nyilatkozat kitöltésének időpontja 2016. szeptember 5. 17 óra 5 perc.

b) A „Nyilatkozat a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról”, illetve a „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatokról” szóló dokumentumok szerint a panaszos az 5 órát meghaladó fogvatartás esetén ételmet kért. A nyilatkozatot 17 óra 10 perckor töltötték ki, amely szerint 20 órakor egy konzervet átvett a panaszos.

A „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatokról” elnevezésű dokumentum szerint továbbá 16 óra 50 perckor érkezett a rendőrségi objektumba a panaszos, az előállító helyiségben 17 óra 20 perckor helyezték el. Az előállítás 5. órája 20 óra 17 perckor telik le. Az előállító helyiség végleges elhagyásának időpontja 23 óra, „a meghallgatást követően szabadon bocsájtva”.

A panaszos ruházat-átvizsgálása megtörtént, sérülésre / egészségügyi panaszra nem hivatkozott. Orvosi ellátást nem igényel, gyógyszert nem kell szednie. Látható sérülése a panaszosnak nem volt, rendőri bántalmazást nem panaszolt. Nem volt ittas, bódult, önveszélyes állapotban, nem agresszív.

Az első őrzés kezdete 17 óra 15 perc, vége 20 óra (*Vogel Noémi* r. őrmester volt a felügyeletet végrehajtó rendkívüli őr), a második őrzés kezdete 20 óra, vége 23 óra (*Bacsa Csaba* r. őrmester volt a felügyeletet végrehajtó rendkívüli őr).

c) „A fogvatartottak kíséréséről kiadási nyomtatvány” elnevezésű dokumentum szerint a panaszost 2017. szeptember 5-én 22 óra 22 perckor adták ki az előállító egységből, a visszavétel időpontja 22 óra 58 perc.

6) Az eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv szerint a panaszos meghallgatása 2017. szeptember 5-én 22 óra 27 perckor kezdődött és 22 óra 50 percig tartott.

A panaszos elmondta a meghallgatása során, hogy az É. C. Kft. alkalmazásában áll, megbízási szerződése van, amit a személyi igazolvánnyal együtt bemutatott, miután becsöngettek a lakásokba nyílászáró csere, felújítás, karbantartási munkavégzés igény felmérése érdekében. A panaszos és munkatársa az igényeket mérik fel olyan lakótömbben, amit előtte szórólappal láttak el. Becsöngettek a G. L. utca * sz. alatti lakótömb valamennyi lakásába, és aki kinyitotta az ajtót, annak elmondták, hogy honnan jönnek és milyen célból. Volt olyan személy, aki a panaszos munkatársával szerződést kötött az említett háztömbben. A panaszos munkatársa bekopogtatott abba a lakásba, ahol egy fiatal hölgy nyitott ajtót és egy úr is volt mellette. A panaszos egy emelettel feljebb volt, onnan jött le és megállt a munkatársa mellett, aki beszélt. Elmondta, hogy honnan, milyen cégtől vannak ott, és megmutatta a megbízási szerződést, ami nyitott mappában volt, és személyi igazolvány és lakcímkártya is volt mellette. A kollégája elmondta, hogy ablakjavítás és csere a fő profil és megkérdezte, hogy elégedettek-e az ablakkal, mikor volt csere és milyen az ablak (műanyag vagy fa). Erre a

fiatalember és a lány egymásra néztek és mondták, hogy nézzék meg az ablakokat. Akkor kezét fogva bemutatkoztak, és a cipőt levéve bementek a lakásba.

A panaszos munkatársa nézte meg az ablakokat, amíg a panaszos figyelt, hogy ő ilyenkor mit néz, mivel most kezdett a cégnél dolgozni. Munkatársa egy szobában és egy konyhában nézte meg a nyílászárókat, és mondta, hogy szigetelni kellene.

Kérdésre a panaszos elmondta, hogy 80.000 forint körüli összegű árajánlatot közölt a kollegája, és megkérdezte tőlük, hogy tudnak-e ebben a kérdésben dönteni most. Azt mondták, hogy nem és ekkor a panaszos kollegája mondta, hogy hívják fel a szülőt és kérdezzék őt meg, ehhez telefonját is átadja. A fiatalember saját telefonjáról hívta fel az apját, aki közölte, hogy nem kéri. A panaszos kérte, hogy elmehessen WC-re, amit megengedtek, majd távoztak a lakásból.

Ezt követően a panaszos a lépcsőház elé ment, amíg munkatársa megkötött egy szerződést valamelyik lakásban. Lejött a fiatal hölgy a kutyájával, a panaszos beszélt vele a kutyáról.

A tanú nyilatkozatára a panaszos azt az észrevételt tette, hogy korábban két héttel ő nem volt ott, a munkatársa lehetett ott. Elmondta azt is, hogy nem hamar léptek be a lakásba, mert először beszéltek a cég terméke kapcsán, percekken keresztül, majd utána hívta be őket a fiatal férfi, hogy nézzék meg az ablakokat, nem léptek be önhatalmúlag, és nem is szólították fel őket távozásra. Elmondták azt is, hogy több részletben is lehet fizetni: a foglaló egyharmad rész és teljesítéskor a második harmad, és miután elvégezték a munkát, egy hónappal később kell csak fizetni a harmadik részletet, hogy megnézzék, hogy milyen lett a munka. A szerződést csak nagykorú lakástulajdonos írhat alá, ezért hívta a fiatalember az édesapját.

7) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök a Testület felvilágosítás-kérése alapján utólag jelentést készítettek.

a) A panaszos előállítását fogantató r. főtörzsőrmester jelentésében előadta, hogy térfigyelő szolgálatot látott el, így egy közterület-felügyelővel (B. L.) érkezett a helyszínre, a közterület-felügyelővel járművel. A helyszínen már jelen volt az intézkedést kezdeményező r. őrnagy, illetve a lakás tulajdonosa (aki adatai zártan kezelését kérte) is szerinte rendőr volt. A helyszínre a r. főtörzsőrmesterrel szinte azonos időben érkezett rendőrségi járművel a r. őrmester és a r. törzsőrmester.

A r. főtörzsőrmester az intézkedés során egyenruhában volt. Tisztelgést követően az intézkedés megkezdésekor köszönt („Jó napot kívánok uraim!”), közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét (Kerületi Rendőrkapitányság), és jelvéyszámát. Az egyenruháján (láthatósági mellényén) az előírások szerint jól láthatóan a jelvénye kinn volt.

A helyszínen a Tanú-1, Tanú-2, Tanú-3, a felsorolt rendőrök, illetve a közterület-felügyelő volt a két intézkedés alá vont személyeken kívül. Az előállított személyeket tájékoztatták, hogy magánlakásértéssel kapcsolatosan bejelentés történt velük szemben, ezért vonták őket intézkedés alá.

Az intézkedés során normális hangvétellű párbeszéd történt az intézkedés alá vontakkal. Mivel széleskörű adatgyűjtést végzett a rendőr a lakók körében, így az intézkedés alá vontakra a két másik rendőr figyelt.

A panaszos ruházat-átvizsgálását a r. főtörzsőrmester, munkatársát pedig a r. törzsőrmester végezte. A ruházat-átvizsgálás a helyszínen lévő szolgálati gépjárműnél történt. Ez a ruházat zsebeinek kipakolásából, átvizsgálásából, illetve a személyeknél lévő dossziék átnézéséből állt. A ruházat-átvizsgálására a támadásra, illetve önkárosításra alkalmas eszköz felkutatása illetve, szabálysértésből / bűncselekményből származó vagy arra felhasználható tárgyak feltalálására irányult.

Az előállítás során betegségre, illetve egészségügyi állapotból kifolyólag különleges igényekre vonatkozóan nyilatkoztatták az intézkedés alá vont személyeket, annak során ilyet nem panaszoltak.

b) A rendőri intézkedés helyszínére érkező r. törzsőrmester utólagos jelentése az Állásfoglalás II. rész 2)-7) a) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többlet információt tartalmazza.

2017. szeptember 5-én a Tevékenységi Irányítási Központ alárendeltségében látott el szolgálatot a r. őrmesterrel. A helyszínre érkezésükkor az intézkedést a r. főtörzsőrmester már megkezdte. Akkor tájékoztak tőle, aki az intézkedést tovább folytatta.

A r. törzsőrmester az intézkedés során rendőri egyenruhában volt, tisztelgést követően, a napszaknak megfelelő köszönéssel, illetve a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában foglaltak szerint kezdte meg az intézkedést, szolgálati igazolványa felmutatásával egyidejűleg. Egyenruháján (láthatósági mellényén) az előírások szerint jól láthatóan a jelvénye kinn volt.

Az helyszínen intézkedés alá vont személyeket a r. törzsőrmester és társa is több alkalommal tájékoztatta – a r. főtörzsőrmester mellett – az intézkedés okáról, illetve annak várható időtartamáról, amit megértettek és tudomásul vettek: a panaszosnak a rendőr elmondta, hogy azért vonták őket intézkedés alá, mivel gyanú volt arra, hogy „trükkös” módszerrel elkövetett lopást akartak elkövetni a megjelölt lépcsőházban. Ezen túlmenően az intézkedés menetéről is tájékoztatást adtak nekik.

A r. törzsőrmester is úgy nyilatkozott, hogy a panaszos és a rendőrök között az intézkedés alatt a párbeszéd normál hangvétellű volt. Irányába magázódva, tisztelettudóan beszéltek, illetve a panaszos ugyanígy tett a rendőrök irányába: tisztelettudó és együttműködő volt. A kitérkezésük előtt történt intézkedéseket, illetve párbeszédet a r. törzsőrmester és társa nem észlelték.

A ruházat-átvizsgálás a helyszínen lévő szolgálati gépjárműnél történt, előzetes felszólítást követően.

Egyik intézkedés alá vont személy sem jelezte a helyszínen, illetve a rendőrségre történő beszállítás előtt és alatt, hogy olyan betegségben szenvednek, ami ellátást igényelne, és panasszal sem éltek.

c) A helyszínen megjelent r. őrmester utólagos jelentése az Állásfoglalás II. rész 2)-7) b) pontjaiban foglaltakhoz képest mindössze azt a többletinformációt tartalmazza, hogy a rendőr is egyenruhában volt, azon (a láthatósági mellényen) az előírások szerint jól láthatóan kinn volt a jelvénye. Az intézkedés alá vont személyeket arról tájékoztatták, hogy magánlakásértéssel kapcsolatosan bejelentés érkezett ellenük, ezért intézkednek. A r. őrmester biztosította társainak a ruházatátvizsgálást az eredményes végrehajtás érdekében.

8) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás II. rész 2)-7) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többlet adatot tartalmazza.

a) A tájékoztató levél megismétli, hogy 2017. szeptember 5-én, rendőri intézkedés során bejelentés érkezett I. S. r. őrnagytól, miszerint az előállítás végrehajtásáról szóló jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) szereplő címen és annak környékén több alkalommal mentek be lakásokba ilyen ürüggyel „trükkös lopást” elkövető, ismeretlen személyek. Az intézkedés során a r. főtörzsőrmester kérte a megerősítő erőt a helyszínre, mivel egyedül látott el közterületi szolgálatot.

Az intézkedést kezdeményező rendőr – aki a helyszínen tartózkodott civilben – nem tartozik a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság állományába, a Rendőrkapitányság munkatársai az ő bejelentésére reagáltak, amikor a helyszínre érkeztek. A közterület-felügyelő az Ó.-B. Közterület Felügyeletnél dolgozik.

b) Az egyenruhás rendőrök helyszínre érkezésekor a panaszos és a civil ruházatot viselő rendőr között lezajlott párbeszéd normál hangvételű, kulturált volt.

c) A panaszos ruházatának utcán történő átvizsgálása során szemtanút nem rögzítettek a rendőrök.

d) A panaszos mobiltelefonját valóban lekérdezték, amit igazoltatás, és előállítás során is alkalmaznak a rendőrök.

e) A rendőri létszámmal kapcsolatban a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy a helyszínre az „egy rendőr egy gépkocsi” programban résztvevő egyenruhás rendőrt küldték, de mert az előállítandó személyek ketten voltak, még egy szolgálati gépkocsi érkezett annak fogantatásához.

f) A panaszos előállításának indoka az volt, hogy vele (illetve társával) szemben az eljárás azonnal elfolytatható volt a helyszínen meghallgatott sértett elmondása alapján, aki magánlaksértés miatt magánindítvánnyal élt, és feljelentést tett.

g) Az előállítás 15 óra 17 perctől 23 óráig tartott. Befogadása 17 óra 20 perckor történt meg. Akkor nyilatkoztatták egészségügyi állapotáról, betegségeiről, az erről szóló nyilatkozatot saját kezűleg aláírta. Azon egészségügyi panaszra, betegségeire nem hivatkozott. Orvosi ellátást nem kért. A panaszos 20 órakor kapott ételmezt. „Az előállítást követően, 22 óra 27 perckor hallgatták meg a panaszost.”

h) A szolgálatot teljesítő rendkívül őr elmondta, hogy amint a panaszos jelezte, hogy mosdót szeretne használni, a lehetőségekhez mérten a lehető leghamarabb intézkedett arra, hogy azt használhassa.

i) Az előállított személyt mind belső, mind külső kísérés során bilinccsel kell kísérni, ezt a 3/2015.(11.20.) ORFK utasítás határozza meg.

j) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság munkatársai sem a sértettel, sem a panaszossal nem állnak rokon kapcsolatban. Az intézkedő rendőrök elfogulatlanul, részrehajlás nélkül hajtották végre az intézkedést.

k) A panaszost a befogadás közben tájékoztatták a jogairól és kötelességeiről, azt tudomásul vette. Továbbá az előállító helyiségben is ki van függesztve.

A rendőrségi objektumba való előállítást követően a panaszost az előállító helyiségben helyezték el. Az előállító helyiség 5 nm, vizesblokkal nem rendelkezik, megfigyelő kamerával ellátott.

l) A panaszossal és az ott lévő kollégájával szemben szabálysértési eljárás indult.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetője megállapította, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 13. §-ában meghatározott intézkedési kötelezettségüknek részrehajlás nélkül eleget tettek. Az Rtv. 29. §-ában foglaltak alapján igazoltatták az intézkedés során a panaszost, a bejelentőt, és a tanúkat. Az intézkedés alá vont személyeket a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (6) bekezdésében foglaltak szerinti tájékoztatták a rendőrök a panasztételi lehetőségről, a feljelentés megtételének lehetőségéről, valamint a magánindítvány feltételeiről, amit megértettek és tudomásul vettek. A sértett magánindítvánnyal élt.

A r. alezredes álláspontja szerint az intézkedés jogszerű, szakszerű, az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint arányos volt.

III.

A Testület felvilágosítást kért a Nemzeti Védelmi Szolgálattól is, tekintettel arra, hogy a rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szembeni rendőri intézkedést egy olyan rendőr kezdeményezte, aki azóta a Nemzeti Védelmi Szolgálat állományába tartozik.

1) A Nemzeti Védelmi Szolgálat Hivatala vezetőjének tájékoztatása szerint 2017. szeptember 5-én I. S. r. őrnagy már nem a P. Rendőrőrs őrparancsnoka volt, hanem a Nemzeti Védelmi Szolgálat munkatársa. A Nemzeti Védelmi Szolgálat beosztottjai részéről azonban nem történt rendőri intézkedés, a helyszínen mint a magánlaksértés sértettje, és annak segítői jelentek meg, magánszemélyként. Az intézkedést a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság beosztottjai hajtották végre.

2) A panaszos ellen indult szabálysértési eljárás sértettje, valamint a panaszossal szembeni intézkedést kezdeményező r. őrnagy is a Nemzeti Védelmi Szolgálat állományába tartozik. A két r. őrnagy együttes jelentésükben az alábbiakat adták elő.

K. A. r. őrnagy (a magánlaksértés sértettje) lakásában, a Bp. kerület, G. L. utca * szám alatt 2017. szeptember 5-én a sértett fia és lánya tartózkodott, amikor is a fia 14 óra 39 perckor telefonon felhívta, mert két férfi bekopogott a lakásba azzal, hogy kötelező karbantartás miatt ellenőrizniük kell a nyílászárókat. A sértett közölte, hogy ilyen kötelező karbantartás nem létezik, fia küldje el a két férfit azzal, hogy nem kérik a szolgáltatást. Pár perccel később ismételtén beszélt fiával és kérdezte, hogy mi történt. A fia elmondta, hogy a két férfi a jelzett hivatkozással hozzájárulásuk nélkül, mellette és lánya mellett ment be a lakásba. Az egyik férfi önkényesen bement a bejárati ajtóhoz közeli nagyszobába, utána átment a másik szobába, majd a konyhába. Az egyik férfi, amíg a lakásban volt, kérte, hogy használhassa a WC-t. A sértett fia az erőszakosabb férfi közelében volt. A sértett közölte telefonon a fiával, hogy nincs ilyen kötelező szolgáltatás és küldje el az embereket.

A sértett a telefonbeszélgetés után – figyelemmel arra, hogy a lakásba bemenetel körülményei, az elkövetők viselkedése „trükkös lopásra” utaltak – a lakására indult saját gépkocsijával, hogy a történeteket, illetve az esetleges lopást személyesen ellenőrizze. A Nemzeti Védelmi Szolgálat Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat Igazgatóság Központi Főosztály Bp. Osztály állományából - mivel hallották ezt a telefonbeszélgetést, ezért – I. S. r. őrnagy és T. Z. r. őrnagy is a sértettel tartottak, hogy esetlegesen segítséget nyújtsanak, ha arra szükség lenne.

Útközben I. S. r. őrnagy (mivel korábban a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon, illetve a P. Rendőrőrsön teljesített szolgálatot, így személyi ismerettel rendelkezett) telefonon felvette a kapcsolatot a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetőjével, hogy segítséget kérjen az illetéktelenül behatoló személyek környékbeli felkutatásához. A készenléti csoportvezetőt tájékoztatta a lakásba bemenetel körülményeiről, illetve a kollégája (a magánlaksértés sértettje) által az elkövetőkről adott személyleírásról, valamint kérte, hogy a helyszínre küldjenek járőrt.

A sértett lakásához érve a sértett egy férfit talált a bejárat előtti járdaszakaszon, akit a lánya beazonosított. A sértett – rendőri intézkedés kezdeményezése nélkül – a férfit megkérdezte, hogy magánszemély lakásába milyen joggal megy be az ott tartózkodók engedélye nélkül. A beszélgetés végig nyugodt hangnemben zajlott. A férfi zavartan válaszolt, hogy ő csak a nyílászárók felmérése miatt kísért a főnökét és még csak most tanul be. Kérdésre elmondta, hogy társa még mindig a lépcsőházban van. A sértett – miközben a férfivel beszélt – elkérte személyi igazolványát, hogy azt a helyszínre érkező járőröknek az intézkedéshez átadja. A beszélgetés során azt végig a kezében tartotta, majd a kb. egy perc múlva helyszínre érkező rendőröknek azt átadta. A helyszínre érkezésükkel közel azonos időben, kb. 15 óra 15 perckor a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság több járőre érkezett szolgálati gépkocsikkal. A sértett a járőrökkel közölte, hogy sérelmére követték el a cselekményt. Elmondta, hogy az ő lakásába ment be két személy, elmondta a lakásba bejutás körülményeit, illetve, hogy az egyik személy az, akit visszatartott a társasház előtti járdán. Ezzel egy időben a férfitől elkért személyi igazolványt a járőröknek átadta és az egyik elkövetővel, a panaszossal szemben az intézkedést a járőrök megkezdték.

Az igazoltatás előtt a sértett r. őrnagy még megkérte a panaszost, hogy társát hívja ki a lépcsőházból. Ezzel egy időben az egyik járőrnek biztosította a lépcsőházba bejutást, így a lépcsőházban a másik elkövetőt is intézkedés alá vonták. A férfi (Ny. Zs.) a nevére kiállított személyi igazolvánnyal igazolta magát. Az intézkedés során a sértett tőle szintén megkérdezte, hogy milyen jogalapon ment be egy magánlakásba az ott lakók engedélye

nélkül. A férfi erre azt válaszolta, neki ehhez joga van, direkt marketinget folytat. Az intézkedést vele szemben is a helyszínrre érkezett járőrök folytatták le.

Az elkövetés körülményeiről a helyszínen intézkedő rendőrök tájékoztatták a készenléti csoportvezetőt, aki a bűnügyi osztályvezetővel, valamint a vizsgálati osztályvezetővel történt egyeztetést követően megállapították, hogy bűncselekmény nem állapítható meg, csak magánindítványra büntethető magánlaksértés szabálysértése. A fentiekkel kapcsolatban a lakás tulajdonos r. őrnagy úgy nyilatkozott, hogy magánindítványt terjeszt elő, nyilatkozata alapján a panaszost és társát a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság járőrei előállították.

Az intézkedés során a panaszos meghunyászkodó, együttműködő volt, társa arrogánsan viselkedett, aki az első felszólítás után a helyszínen intézkedő járőrök által kezdeményezett ruházátvizsgálás jogszerűségét is megkérdőjelezte, illetve utalt arra, hogy annak nem veti alá magát.

Az intézkedés ideje alatt a sértett a lakását átvizsgálta, lopást nem tapasztalt, gyerekei elmondása alapján ők sem tapasztaltak arra utaló körülményt, hogy bármit elvittek volna a lakásból.

A bekövetkezett eseményekről a sértett r. őrnagy a Bp. Osztály vezetőjének jelentést tett.

A jelentés szerint egyik r. őrnagy sem kezdeményezett rendőri intézkedést az említett események során. A lakás tulajdonosa a sérelmére elkövetett cselekmény miatt magánszemélyként lépett fel.

Az események során sem *T. Z.* r. őrnagy, sem *I. S.* r. őrnagy nem intézkedett, csak jelen voltak az eseményeknél. Az Rtv. szerinti rendőri intézkedést (igazoltatást, ruházat-átvizsgálást és előállítás) kizárólag a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság járőrei fogatosították. Annak során csak a sértett, annak a lánya, az intézkedő rendőrök és az intézkedés alá vontak voltak jelen, kívülálló civil személyek nem.

A sértett végig nyugodt hangnemben, magázódva beszélt a panaszossal, amelynek kapcsán hangfelvétel is készült.

3) A Nemzeti Védelmi Szolgálat által rendelkezésre bocsátott, 3 perc 40 másodperc terjedelmű felvétel elején a lakástulajdonos r. őrnagy (a továbbiakban: K. A.) és a fia közötti telefonálás hallható. A fiú azt mondja: „Na, amit az előbb leírtam, azt nem tudom, hol van, de a másik itt van a ház előtt, ott a fakorlátnál áll, telefonál.”

K. A.: Jó napot! Rendőrség!, Majd a fiához szól a telefonban: „pillanat, le kell tennem”, és elköszönnek egymástól.

K. A.: Önök hogy gondolják, hogy lakásokba bemennek, anélkül, hogy megengednék?

P.: nem érthető, amit mond

K.A.: Kérek egy személyi igazolványt! A társa hol van?

P.: a házban...

K. A.: Ha önöknek azt mondják, hogy egy lakásba nem lehet bemenni...

P.: Én nem vagyok benn a lakásban.

K. A.: De járt a lakásban.

P.: Szóróanyagokat vittünk be...

K. A.: Voltak benn egy lakásban, és azt mondták önöknek, hogy ne menjenek be...

P.: A hölgnél voltunk, ketten voltunk.

K. A.: (erélyesen) És mit kerestek a lakásban? Mit kerestek a lakásban, annak ellenére, hogy azt mondták önöknek, ne menjenek be.

P.: Azt mondták, hogy bemehetek.

K. A.: A fiatalember közölte önökkel, hogy nem mehetnek be, köszönik, nem kéri.

P.: (nem érthető). Most tanulom a szakmát.

K. A.: Milyen szakmát tanul be? Lopást? Ha egy magánlakásban azt mondják, nem mehet be.... Ne haragudjon, hány éves ön?

P.: Negyven éves.

K. A.: És nem tudja, hogy hívás nélkül ne menjen be magánlakásba?

P.: A főnököm mondta, hogy meg kell nézni. Megnézte az ablakokat, én ott álltam mögötte, és végignézttem, hogy hogyan működik ez az egész.

K. A.: Mi közük van önöknek ezekhez a nyílászárókhoz?

P.: Mondtam, hogy én most tanulok be.

K. A.: Mit? Úgy viselkedik, mint egy egy éves gyerek.

P.: Csak oda megyek be, a lépcsőházba. Elmondom az ajtóban...

K. A.: És a lakásban mit kerestek?

P.: Meg kellett mérni az ablakokat.

K. A.: Ha azt mondják, hogy nem kéri, akkor mit keres a lakásban?

P.: Én azért mentem be, mert a főnököm, a munkatársam... (És hol a főnöke? Benn van a lépcsőházban)

Ezt követően nevetnek valamin a rendőrök. A felvétel további része nem érthető.

4) A Nemzeti Védelmi Szolgálat r. alezredes jogtanácsosa meghallgatást kért a Testületől. Személyes megjelenése alkalmával tett nyilatkozata az alábbiakat tartalmazza.

A sértettet a fia hívta telefonon, hogy ismeretlenek akarnak bemenni a lakásba, ahol egyébként a sértett 16 éves lánya is jelen volt. A sértett megtiltotta, hogy bárkit beengedjenek, mert félt attól, hogy „trükkös lopás”, rablás vagy éppen emberrablás történhet, az ijedtség vezérelte. A sértett előbb érkezett a házhoz, mint a BRFK kerületi Rendőrkapitányság rendőrei. A panaszos személyi igazolványát magánemberként kérte el, mint családapa lépett fel, nem pedig mint szolgálatot teljesítő rendőr. A rendőrök kiérkezése után a sértett nekik igazolta magát.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat állományába tartozó személyek rendőri intézkedést nem hajtottak végre a panaszossal szemben, illetve csak magánszemélyként voltak jelen (civil

ruhában, civil autóval érkeztek), a panaszossal és társával szemben erőszakot nem alkalmaztak.

IV.

A panaszbeadvány azon részével kapcsolatban, hogy a közterület-felügyelő a panaszos kezére akarta tenni a bilincset, a Testület a hatásköréről szóló rendelkezésre hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett törvényszöveg szerint a Testület hatáskörébe kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak (azok közül is csak azok, amelyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel).

A fentiek értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel annak vizsgálatára, hogy a közterület-felügyelő milyen szakmai utasítások és normák alapján járt el, illetve azoknak hogyan tett eleget.

V.

A Testület elsőként a Nemzeti Védelmi Szolgálat állományába tartozó rendőrök – köztük a magánlaksértés szabálysértése sértettjének – fellépését vizsgálta, nevezetesen azt, hogy magánszemélyként voltak-e jelen, vagy rendőrként.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat beosztottjainak jelentése szerint K. A. r. őrnagy fiától kapott telefonhívást, hogy ismeretlen személyek bekopogtak hozzájuk, hogy kötelező karbantartás miatt ellenőrizniük kell a nyílászárókat. Pár perccel később fia elmondta, hogy az egyik férfi, hozzájárulásuk nélkül, önkényesen bement a lakásba, illetve egyikük kérte, hogy használhassa a mosdót. A sértett ezt követően civil ruhában, civil (saját) gépkocsival megjelent a helyszínen, hogy a történeteket, illetve az esetleges lopást személyesen ellenőrizze. A Nemzeti Védelmi Szolgálat állományából két másik r. őrnagy is vele tartottak, hogy esetlegesen segítséget nyújtsanak, ha arra szükség lenne, és egyikük telefonon felvette a kapcsolatot a BRFK Kerületi Rendőrkapitánysággal, és a helyszínre járőröket kért.

A sértett az utcán a panaszoshoz lépett, és a Testület rendelkezésére bocsátott felvétel 24 másodpercénél hallható, hogy azt mondja: „Jó napot! Rendőrség!”, és ezt követően megkérdezte, hogy magánszemély lakásába milyen jogon megy be az ott tartózkodók engedélye nélkül, illetve azonnal elkérte személyi igazolványát, és a panaszos társának hollétéről érdeklődött.

A Testület a bizonyítékok alapján egyértelműen úgy foglalt állást, hogy – a Nemzeti Védelmi Szolgálat beosztottjai által készített jelentésben foglaltakkal ellentétben, és elfogadva a

panaszosi állítást – a magánlaksértés sértettje rendőrként került interakcióba a panaszossal, úgy kérte el tőle a személyi igazolványát.

A Szolgálati Szabályzat 4. §-ának (5) bekezdése szerint a rendőr szolgálaton kívül akkor intézkedik, ha a) szolgálatban lévő rendőr nincs jelen, és az értesítésével járó késedelem, az intézkedés elmaradása a bűnüldözés érdekeire, az élet- és vagyonbiztonságra másként el nem hárítható hátrányt jelentene, vagy b) a szolgálatban lévő rendőrnek kell segítséget nyújtani. Ugyanezen § (7) bekezdése szerint a rendőr intézkedése előtt felméri, hogy rendelkezésére állnak-e azok az eszközök, amelyekkel a megkezdett intézkedését eredményesen be tudja fejezni; ha nem, úgy az intézkedésének megkezdése előtt segítséget kér.

Tekintettel arra, hogy a rendőr szolgálatba helyezte magát, a Testület elvégezte a panasznak a r. őrnagy személyével szembeni részeinek érdemi vizsgálatát, és megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelőség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület vizsgálta a rendőrséget terhelő intézkedési kötelezettséget a panaszossal (és társával) szemben.

A panaszbeadvány mindössze annyit tartalmaz, hogy a panaszos és munkatársa a munkájukat végezték, amikor intézkedés alá vonták őket: nyílászárók felújításával foglalkozó cégnél dolgoznak, és az egyes lakásokban mérték fel az ezzel kapcsolatos igényeket. A panaszos az utcán tartózkodott, amikor intézkedés alá vonták.

A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálatnál szolgálatot teljesítő személy lakásába is becsengetett a panaszos és munkatársa a munkája során, nyílászáró felmérése céljából, ahol a r. őrnagy felnőttkorú fia és kiskorú lánya tartózkodott. Az ő elmondásuk szerint a panaszos akaratuk ellenére ment be a lakásba, akik ezért értesítették édesapjukat, annak az egyik kollegája pedig a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságtól kért járőröket a helyszínre. Állítólag a környéken több alkalommal mentek be lakásokba ilyen ürüggyel „trükkös lopást” elkövető személyek.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. pontja értelmében a rendőrség a Magyarország Alaptörvényében (a továbbiakban: Alaptörvény), az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bünyügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá úgy rendelkezik, hogy a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A rendőrségi dokumentumokban megjelöltekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. §-ának (1) bekezdése határozza meg a lopás fogalmát: az követi el, aki ki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa. A Btk. 462. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a lopás bűncselekményi alakzata valósul meg, ha azt ötvenezer forintot meghaladó értékre követik el. A rendőrség által említett ún. „trükkös lopás” valósul meg akkor, ha a lopást helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne követik el.

A szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 166. §-ának (1) bekezdése szerint a magánlaksértés szabálysértési alakzatát követi el az – egyebek mellett –, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki más akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen. A Btk. 221. §-ának (3) bekezdése szerint magánlaksértés bűncselekménye valósul meg abban az esetben, ha az elkövető más megakadályoz abban, hogy lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen – attól függően vétség, vagy büntett, hogy az (1) bekezdés szerinti erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével történik, avagy éjjel, fegyveresen, felfegyverkezve vagy csoportosan.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi / szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként bűncselekmény / szabálysértés gyanújára hivatkozik – az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetéséről történő tudomásszerzés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével önmagában nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ugyanakkor vizsgálta, hogy mennyiben volt elfogulatlan a sértett személy rendőrként történt fellépése.

A Testület a vizsgálat ezen részénél hivatkozik a rendőri intézkedés időpontjában hatályban volt, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 42. §-ának (1) bekezdésére. A törvényhely szerint az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. Noha a rendőrség rendészeti tevékenysége a közigazgatási eljárás egy speciális, szakigazgatási ágának tekinthető, az Rtv. nem tartalmazza a kizárás intézményét. Az Rtv. nem ad tiltó szabályt arra nézve, hogy nem intézkedhet az a rendőr, aki az adott ügyben valamilyen módon érintett. (A rendőri tevékenység jellegénél fogva ez nem is lenne minden esetben indokolt, például egy tömegrendezvényt biztosító rendőr az őt megtámadó személlyel szemben nyilvánvalóan alkalmazhatja a rendelkezésére álló kényszerítő eszközöket.) Ugyanakkor nyilvánvalóan problematikus, ha a rendkívül jelentős közhatalmi jogosítványokkal felruházott rendőr az elkerülhetetlenül szükségesnél tovább vesz részt egy olyan intézkedésben, amely egy őt közvetlenül érintő ügygel függ össze.

A Testület korábbi ügyében [a 383/2010. (VIII. 4.) sz. állásfoglalásban, amikor is a közlekedési baleset részesévé vált panaszosokkal szemben az a rendőr kezdeményezett intézkedést, aki a balesetnek szintén résztvevője volt] arra a kérdésre, hogy egy rendőr saját – adott esetben jogszerű – magánérdekeinek érvényesítése céljából felhasználhatja-e a rendőri minőségét és az ebből adódó többletjogosítványait, nemleges választ adott. Így ugyanis a rendőrség állományába tartozó személy mindenki máshoz képest jelentős előnyökhöz jutna hétköznapi, a rendőri hivatás teljesítéséhez semmilyen módon nem kapcsolódó esetekben, ráadásul – mivel a rendőr magánérdeke nehezen kapcsolható ki – a visszaélés lehetősége is rendkívüli módon megnőne. Kívánatos lenne tehát a kizárásnak az Rtv.-ben való szabályozása. [A 219/2012. (VI. 19.) sz. állásfoglalásában a Testület azt is aggályosnak ítélte, amikor az egyik rendőrkapitányság munkatársát is érintő végrehajtási eljárásnál a rendőrkapitányság rendőrei jelen voltak és az intézkedésben részt vettek. A Testület szükségesnek tartotta leszögezni: a jövőre nézve azt tartaná indokoltnak, hogy az ilyen módon érintett kapitányságok munkatársai (halaszthatatlan intézkedések kivételével) egyáltalán ne vehessenek részt a kollégáikat érintő eljárásokban.]

3) A panaszbeadvány szerint az utcán hozzá lépő és személyi igazolványát elkérő rendőr nem tett eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségének.

A Nemzeti Védelmi Szolgálat r. őrnagya jelentésében úgy nyilatkozott, hogy magánszemélyként, családapaként lépett fel, rendőri intézkedést nem foganatosított. A fentebb hivatkozott hangfelvétel alapján egyértelmű, hogy a köszönéssel és annak közlésével, hogy „Rendőrség!”, a r. őrnagy rendőrként lépett fel.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

Jelen esetben nem volt olyan körülmény, ami a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztette volna, ugyanakkor a r. őrnagy csak azt közölte, hogy a rendőrség nevében lép fel. **A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítésének elmulasztását, ami sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.**

4) A panaszos az utcán elsőként vele szemben fellépő rendőr hangnemét is sérelmezte.

A Testület számára rendelkezésre álló hangfelvételen egyértelműen hallható, milyen hangnemet tanúsított a Nemzeti Védelmi Szolgálat r. őrnagy beosztottja a panaszossal szemben. Valóban megállapítható az, hogy szinte végig fennhangon, és több esetben lekezelően beszélt a rendőr, illetve megjegyzéseket tesz az irányában („Milyen szakmát tanul be? Lopást?”, „Ne haragudjon, hány éves ön? És nem tudja, hogy hívás nélkül ne menjen be magánlakásba?”, „Mi közük van önöknek ezekhez a nyílászárókhoz?”, „Úgy viselkedik, mint egy egy éves gyerek.”).

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőr hangneme tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértését, amely a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának súlyos fokú sérelmét eredményezte.

VI.

A panaszos a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság rendőrei vonatkozásában sérelmezte az előállítását, annak időtartamát, módját, egyéb körülményeit (mosdóhasználat biztosítását, egészségügyi állapotának figyelmen kívül hagyását). Panaszolta továbbá a ruházat-átvizsgálást, a telefonja leellenőrzését, illetve a rendőri intézkedés indoka közlésének elmulasztását.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak az Alaptörvény Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, a XX. cikkében írt egészséghez, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság panaszossal szemben intézkedő rendőrei tekintetében a Testület hivatkozik az Állásfoglalás V. rész 1) pontjában kifejtettekre.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte igazoltatását, azonban annak kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület álláspontja szerint jelen esetben a közrend védelme érdekében, illetve bűnüldözési célból szükséges volt a panaszos igazoltatása, az jogszerűen történt, ami által nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

Ezzel összefüggésben a Testület ugyanakkor az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján abban a kérdésben nem tudott állást foglalni, hogy a r. őrnagy a kezében tartotta a panaszos személyazonosító igazolványát vagy zsebre tette, és a járőrök kitérítését követően adta át.

3) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét.

A panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a panaszossal szemben az helyszínen elsőként intézkedő rendőr (aki az érintett lakás tulajdonosa) felelősségre vonta őt, miért megy be lakásokba, ahol „trükkös lopásokat” követ el.

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az elfogás, illetve az előállítás okait. Az I. r. panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont II. fordulója alapján történt az előállítás. Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.

A rendőrség részéről szolgáltatott bizonyítékok alapján a panaszost (és munkatársát) azért állították elő, mert a rendőrségre arról érkezett jelzés, hogy egy magánlakásba engedély nélkül bementek. A rendőrök adatgyűjtést folytattak: meghallgatták a lakás tulajdonosát, annak gyermekeit, másrészt a panaszost és munkatársát is. További adatgyűjtés keretében megállapították, hogy kamera nincs, illetve a társasház három lakóját is meghallgatták. A lakás tulajdonosa továbbá már a helyszínen nyilatkozott arról, hogy magánlakásértés szabálysértése miatt magánindítványt terjeszt elő.

A Testület – anélkül, hogy átvinné a szabálysértési hatóság szerepét – azt vizsgálta, felmerülhetett-e a rendőrség által hivatkozott, a Szabs. tv. 166. §-ának (1) bekezdése szerinti magánlaksértés szabálysértésének („aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen”) a rendőri intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja. A Testület megállapítása szerint a rendőrök a rendelkezésükre álló információk alapján indokoltan döntöttek a panaszos előállításáról.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy az előállítás Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata szerinti oka fennállt, a rendőrök a panaszos személyi szabadságát jogszerűen és indokoltan korlátozták.

a) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről a döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

A Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. A fentebb ismertetett arányosság követelménye szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök úgy tudták legeredményesebben a tényállást tisztázni, hogy – mivel minden érintett a helyszínen volt – a rendőrségre előállították őket. A panaszos és a többi érintett mielőbbi kihallgatásával a rendőrség a fennálló gyanút megerősíteni (vagy ellenkezőleg: megdönteni) így tudta.

A Testület megítélése szerint a rendőrség az arányosság elvének szem előtt tartásával, jogszerűen fogatosította a panaszos előállítását, azzal a panaszos személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta.

c) Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

Jelen ügyben a panaszos előállítása a 8 órához közelített, 7 óra 43 percen keresztül tartott (2017. szeptember 5-én 15 óra 17 perctől 23 óráig). A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy milyen intézkedések történtek az előállítás időtartama alatt. A helyszínen fogatosított adatgyűjtést követően, 16 óra 50 perckor érkeztek a panaszossal a járőrök a rendőrség épületébe, azt követően 17 óra 10 percig a dokumentumokat töltötték ki, majd 17 óra 20 perckor helyezték el a panaszost az előállító helyiségben. Ezt követően a következő, a panaszos személyét érintő eljárási cselekmény a panaszos szabálysértési eljárásban történő meghallgatása volt. Annak érdekében 22 óra 22 perckor adták ki őt az

előállító helyiségből, a jegyzőkönyv szerint a meghallgatás 22 óra 27 perctől 22 óra 50 percig tartott. A bizonyítékok alapján 5 órán keresztül nem történt semmilyen intézkedés a panaszos személyét illetően. **A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt a megállapítást tette, hogy a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának II. fordulata alapján a vizsgált ügyben fennállt, ugyanakkor aránytalanul hosszú időtartama nem felelt meg az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének, ami által súlyosan sérült a személyes szabadsághoz való joga.**

A Testület továbbá ismételten felhívja a figyelmet a rendőrség hibás gyakorlatára, amely szerint nem tekintik az előállítás időtartamához tartozónak a személyi szabadságában elfogás / előállítás által korlátozott személy meghallgatásának (kihallgatásának) időtartamát. A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele (3. oldal XV. pont) ugyanis azt tartalmazza, hogy „az előállítást követően, 22 óra 27 perckor hallgatták meg a panaszost”. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint az előállítás 23 óráig tartott, továbbá nem döntöttek a panaszos őrizetbe vételéről. Ezekből következik, hogy meghallgatása az előállítás ideje alatt történt.

4) a) A panaszos sérelmezte azt, hogy a mosdót csak hosszabb idő után tudta használni: 18 órakor jelezte az igényét, de csak 19 óra után, illetve miután az ételt megkapta, tudott eljutni a mosdóba.

A panasz ezen részével összefüggésben a rendőrség igen csekély mértékű információt szolgáltatott. A „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatokról” megnevezésű dokumentum semmilyen adatot nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a panaszost egyáltalán mosdóba kísérték. A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság tájékoztató levelében pedig csupán az szerepel, hogy a szolgálatot teljesítő rendkívül őr, amint a panaszos jelezte a mosdóhasználatot, a lehetőségekhez mérten a lehető leghamarabb intézkedett arról. Az említett dokumentum szerint továbbá az az időpont, amihez a panaszos kötötte a mosdó használatot (amikor az ételmezt biztosították számára), 20 óra után történt.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének fentebb már hivatkozott második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján megnyugtatóan nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte azt, hogy az előállító helyiség mérete nem felelt meg az európai uniós előírásoknak.

A rendőrségi dokumentumok ezzel összefüggésben azt tartalmazzák, hogy az előállító helyiség 5 nm területű, vizesblokkal nem rendelkezik, megfigyelő kamerával ellátott.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben úgyszintén az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt követelmények megvalósulását vizsgálta. Tekintettel arra, hogy a panaszos nem részletezte ezt a panaszrészét, illetve a bizonyítékok jellege alapján **a Testület a**

panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme tekintetében nem tudott állást foglalni.

c) A panaszos, állítása szerint, már 17 óra körül szólt a rendőröknek arról, hogy gyógyszerre van szüksége magas vérnyomása miatt, ennek ellenére jóval később értesítették a mentőket. Akkor kapott gyógyszert is.

A rendőrségi dokumentumok közül a „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos feladatokról” megnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy a panaszos egészségügyi panaszra nem hivatkozott, továbbá orvosi ellátást nem igényelt, gyógyszert nem kell szednie. A panaszos a nyilatkozatot aláírta. A rendőrség további információt nem szolgáltatott a panasz ezen részével összefüggésben.

A panasz ezen része tekintetében az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésén túl irányadó a 18. § (2) bekezdése: a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról.

A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a rendőri hangnem és bánásmód kérdésében, úgyszintén az előállítás hőmérsékletre vonatkozó körülményei tekintetében, ezért a panaszos egészséghez való jogának sérelme nem volt megállapítható.

5) A panasz ruházat-átvizsgálásra és a mobiltelefon leellenőrzésére vonatkozó részei, illetve az intézkedés foganatosítása indoka közlésének elmulasztása tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben foganatosított ruházat-átvizsgálást az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján foganatosították az utcán, a szolgálati gépkocsinál, annak során ruházata zsebeit kipakolta és átvizsgálta a rendőr, illetve a nála lévő dossziét átnézte.

A hivatkozott törvényhely szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A panaszos esetében támadásra / önkárosításra alkalmas eszközt nem találtak.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a panaszos ruházatának átvizsgálása, tekintettel arra, hogy vele szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak, szükséges intézkedés volt. Jelen esetben az intézkedést biztonsági jelleggel foganatosították. **A ruházatátvizsgálással nem sérült a panaszos személyi integritáshoz való alapvető joga.**

b) A mobiltelefon elvételével kapcsolatban a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy azért kellett átadnia a panaszosnak, hogy leellenőrizzék, nem lopott-e.

A rendőrség röviden ezzel összefüggésben mindössze annyit közölt, hogy a panaszos mobiltelefonját valóban lekérdezték, „amit igazoltatás, és előállítás során is alkalmaznak a rendőrök”.

A Testület megítélése szerint az Rtv. 31. §-a mellett az igazoltatásra vonatkozó rendelkezések között, az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdését kell figyelembe venni a panaszolt esetben. Utóbbi rendelkezés szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerinti ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás ugyanakkor nem terjed ki egy szokásos használati tárgy elvételére és adatainak ellenőrzésére.

A Testület ehelyütt megjegyzi, hogy amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna szabálysértés (bűncselekmény) elkövetésének gyanúja, úgy személyi szabadságot korlátozó intézkedés egyidejű foganatosítása mellett, az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b), illetve f) pontjának III. fordulata alapján az adott tárgy lefoglalására sor kerülhetett volna. [„33. § (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; illetve f) akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”]. A Testület ezt a megállapítását több, korábbi Állásfoglalásában [például a 130/2013. (IV. 30.) számúban] is kifejtette.

A Testület megállapítása szerint azonban a panaszossal szemben fentiek szerinti előállítás foganatosítására utaló körülményre (gyanúra) a rendőrség nem hivatkozott. **Ezért a mobiltelefon elvétele és adatainak ellenőrzése jogszerűtlenül történt, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez való jogának sérelmét eredményezte.**

c) A panaszos állítása szerint a rendőrök nem közölték a ruházat-átvizsgálás és a mobiltelefon ellenőrzésének indokát.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A helyszínen intézkedő r. törzsőrmester utólagos jelentése tartalmazza azt, hogy több ízben is tájékoztatták a panaszost a rendőri intézkedés okáról, illetve annak menetéről.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek, az idézett törvény hely szerinti rendőri kötelezettség teljesítésének megtörténte tekintetében nem tudott megnyugtatóan állást foglalni. Ez alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme ebben a tekintetben nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte azt is, hogy a vele szemben a közterületen foganatosított rendőri intézkedésnek legalább 10-15 ember volt szemtanúja.

A rendőrségi iratok közül a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátottakban nem volt a panasz ezen része tekintetében információ. A Nemzeti Védelmi

Szolgálat beosztottjai által készített jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés során csak az érintett lakás tulajdonosa (a r. őrnagy sértett), annak a lánya, az intézkedő rendőrök és a panaszos és munkatársa voltak jelen, kívülálló civil személyek nem.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége.

A Testület a panasz ezen része tekintetében a rendelkezésre álló, és egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

VII.

A.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat beosztottja nem tett eleget az azonosításra vonatkozó kötelezettségének, amellyel sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A rendőr által tanúsított hangnem továbbá súlyosan sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

Az egyes alapjogok sérelme összességében mindenképpen is elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a többszöri jogsérelmet súlyosító körülményként értékelte a Testület. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi a Nemzeti Védelmi Szolgálat Főigazgatójának.

B.

A Testület a BRFK Kérületi Rendőrkapitányság beosztottjai által foganosított rendőri intézkedések tekintetében az alábbi következtetésekre jutott. A panaszossal szemben a rendőröknek intézkedési kötelezettségük keletkezett, illetve az igazoltatás indokolt volt, ami nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve személyes adatok védelméhez való jogát. Megállapítása szerint a panaszos előállítás indokolt és jogszerű volt, azonban annak időtartama aránytalanul hosszú volt, ami súlyosan sértette a személyes szabadsághoz való jogát. A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panaszosnak a mosdóhasználat biztosítására, az előállító helyiség körülményeire, a panaszos egészségi állapotának figyelembe vételére, valamint a ruházat-átvizsgálás célja közlésének megtörténtére vonatkozó részei tekintetében, továbbá abban a kérdésben, hogy kívülálló személyek érzékelhették-e a rendőri intézkedést. Az említettek tekintetében az emberi méltósághoz, egészséghez és tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. A Testület a panaszos ruházatának átvizsgálását önmagában indokoltnak, és jogszerűnek ítélte, míg a mobiltelefon elvétele tekintetében jogszerűtlenséget állapított meg; utóbbi által sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez való alapjoga.

Az egyes alapjogok sérelme már egyenként is elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a többszöri jogsérelmet súlyosító körülményként értékelte a Testület. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A.§-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2018. július 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET